

Chojnacki, Jakub

Romańskich "Drzwi Płockich" ciąg dalszy

Notatki Płockie 16/1-60, 11-12

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Romańskich „Drzwi Płockich” ciąg dalszy

W odpowiedzi na inicjatywę Towarzystwa Naukowego Płockiego i wystąpienia Zarządu w sprawie wykonania dla płockiej bazyliki katedralnej wiernej kopii w brzoje słynnych „Drzwi Płockich” (zobacz artykuły J. Chojnackiego w kwartalniku „Notatki Płockie” w numerze 4/58 „W sprawie katedralnych „Drzwi Płockich” z połowy XII w. w Nowogrodzie Wielkim” i w numerze 5/59 „Jeszcze w sprawie romańskich „Drzwi Płockich”) otrzymaliśmy z Ambasady Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w Moskwie pismo treści następującej:

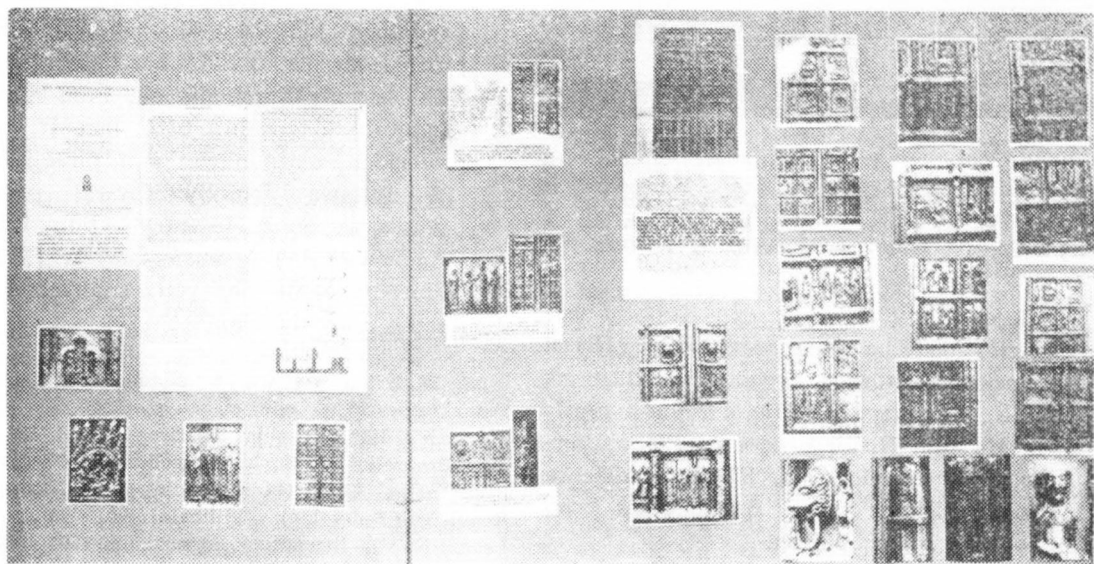
Moskwa, dnia 28.I.1971 r.

A M B A S A D A
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ
W ZSRR
Nr 53-8-71

K U R I E R E M

Obywatel Jakub Chojnacki
PREZES
PŁOCKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO
P Ł O C K
Plac Narutowicza 8

W związku z Waszymi pismami Ambasada PRL w Moskwie uprzejmie infor-

Drukując w „Notatkach Płockich” Nr 4/58 pierwszy artykuł w sprawie „Drzwi Płockich” nie dysponowaliśmy w Towarzystwie Naukowym Płockim — we wrześniu 1970 r. — zdjęciami oryginału Drzwi w Nowogrodzie Wielkim ani gipsowej ich kopii, znajdującej się w Muzeum Historycznym w Moskwie.

Obecnie (styczeń 1971 r.) zgromadziliśmy już dokumentację złożoną z 34 zdjęć. Wystawiamy ją w sali im. T. Gierzyńskiego w siedzibie Towarzystwa.

Z lewej: 9 zdjęć z przestanej nam — w ramach wypożyczeń — z Biblioteki Uniwersyteckiej w Lipsku pracy Adolfa Goldschmidta „Die Bronzetüren von Nowgorod und Gnesen”, Marburg A. L. 1932 r.

W środku: 2 zdjęcia — rysunki z pracy Joachima Lelewela „Drzwi kościelne płockie i gnieźnieńskie...”, Poznań 1857 r., 2 zdjęcia gipsowej kopii w Państwowym Muzeum Historycznym w Moskwie, wykonane we wrześniu 1970 r. i nadesłane na naszą prośbę przez Dyрекcję tegoż Muzeum oraz 2 zdjęcia z albumu „Pamięć Rosji”, Moskwa 1969.

Z prawej: 19 zdjęć z oryginału z katedry Św. Zofii (Sofijski sobor) w Nowogrodzie Wielkim, wykonanych w 1966 r. przez Juliusza A. Chrościckiego w czasie wycieczki studentów Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego.

Płocka bazylika katedralna, konsekrowana w 1144 r. (widok obecny). Tu ponad 200 lat znajdowały się romańskie drzwi brązowe, które od ponad 500 lat znajdują się w katedrze św. Zofii (Sofijski sobór) w Nowogrodzie Wielkim.

muje, że tut. Ministerstwo Kultury wyraziło zgodę na sporządzenie kopii „Drzwi Płockich”, których oryginał znajduje się w Nowogrodzie Wielkim, a kopia w gipsie w Muzeum Historycznym na Placu Czerwonym w Moskwie. Strona radziecka podkreśliła, że koszty sporządzenia kopii poniesie strona polska.

Wszystkie szczegóły związane z wykonaniem kopii wymagają bezpośredniego uzgodnienia między Towarzystwem Naukowym Płockim, a dyrektorem Muzeum Historycznego w Moskwie tow. W. G. Wierszbickim.

RADCA AMBASADY PRL W MOSKWIE
T. BIEGAŃSKI

Do wiadomości:

Dep. I — MSZ

DWKN — MSZ

BWKZ — Min. Kult. i Sztuki

Równocześnie — w odpowiedzi na pismo Zarządu TNP z dnia 31 grudnia 1970 r. otrzymaliśmy z Ministerstwa Spraw Zagranicznych PRL pismo z dnia 1 lutego 1971 r. podpisane przez Dyrektora Departamentu I Władysława Napieraja — informujące o przychylnym i życzliwym stanowisku Ministerstwa w przedmiotowej sprawie — za co serdecznie dziękujemy.

Pragnę przypomnieć, że w sprawie sposobu znalezienia się tego skarbu sztuki romańskiej w Nowogrodzie Wielkim, istnieje w nauce europejskiej szereg hipotez. Zdaniem Towarzystwa Naukowego Płockiego, najbardziej prawdopodobnym i rzeczowo uzasadnionym poglądem jest hipoteza opracowana przez Joachima Lelewela w jego pracy napisanej w Brukseli, na emigracji w 1850 r., której główne myśli są następujące:

Romańskie drzwi brązowe — wykonane w latach 1152—56 w Magdeburgu — znajdujące się ponad 200 lat w katedrze płockiej zostały darowane ok. 1400 r. przez kapitułę katedralną bądź książąt mazowieckich, może nawet z inspiracji króla Władysława Jagiełły (bywał przecież u swej siostry Aleksandry — żony księcia Ziemowita IV — wiele razy w Płocku), dla pozyskania możnych i znanych w Europie nowogrodzian.

PS. W 1968 r. wydano w Niemieckiej Republice Demokratycznej następującą pozycję dotyczącą „Drzwi Płockich”: Hans Joachim Krause i Ernst Schubert „Die Bronzetür der Sophienkathedrale in Nowgorod”, Insel-Verlag, Lipsk (44 ilustracje), a w Niemieckiej Republice Federalnej: Willibald Sauerländer „Die Bronzetür von Nowgorod”, Monachium 1963 r. R. Piper & co Verlag (45 ilustracji).

Na pierwszą pozycję zwrócił mi uwagę prof. dr Zygmunt Swiechowski z Uniwersytetu Wrocławskiego, a na drugą — prof. dr Aleksander Gieysztor z Uniwersytetu Warszawskiego, za co serdecznie Im dziękuję.

JAKUB CHOJNACKI

prezes

Towarzystwa Naukowego Płockiego